

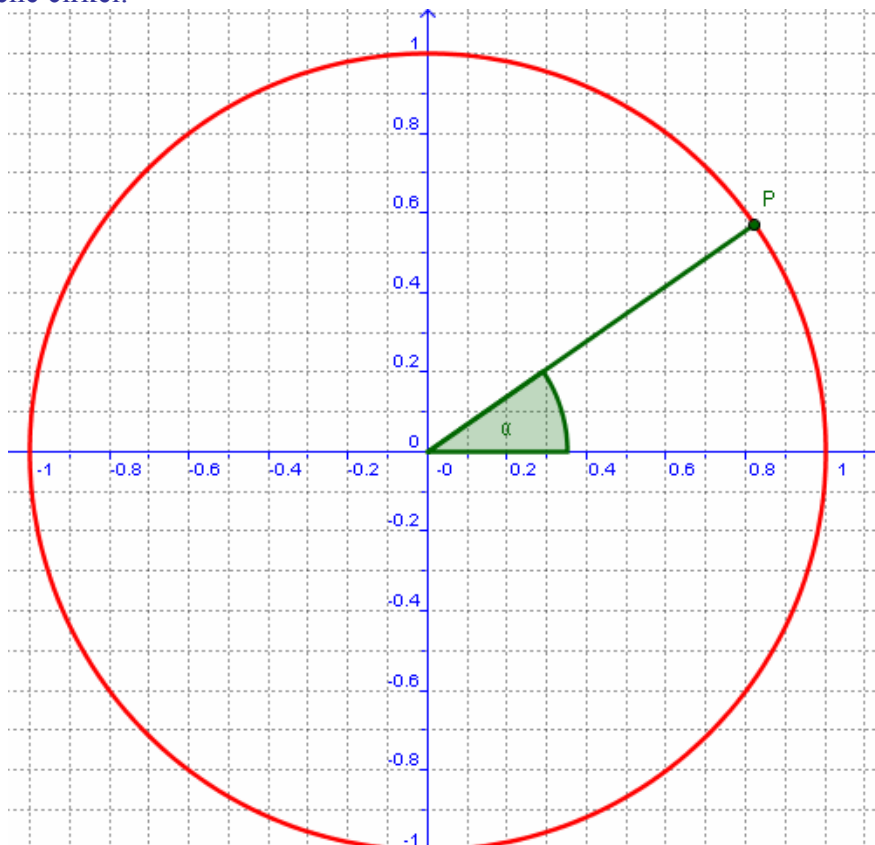
FORMULES VOOR VERWANTE HOEKEN EN DE GONIOMETRISCHE FUNCTIES

Technische vereisten: Deze werkbladen maken geen gebruik van het CAS Wiris. Het inladen van dit alternatief applet kan bij een trage verbinding enige tijd duren. Java 2 moet bovendien geïnstalleerd zijn. Mogelijks werkt dit applet niet op oudere systemen !!

Herhaling goniometrische cirkel en definities sinus cosinus en tangens

Je kent de goniometrische getallen van een hoek; $\sin\alpha$, $\cos\alpha$ en $\tan\alpha$.

Duid op de figuur aan waar je de verschillende goniometrische getallen kan aflezen op de goniometrische cirkel.

Ga voor een interactieve versie naar

<http://www.users.wirisonline.net/mathlets/>

Kies het onderdeel goniometrie m.i.h.b. **Definitie sinus, cosinus en tangens** en klik op applet. Het inladen van dit applet kan bij een trage verbinding nogal wat tijd in beslag nemen. **Versleep het punt P op deze goniometrische cirkel.**

Verwante hoeken

Controleer vervolgens voor een aantal hoeken de formules voor verwante hoeken uit het formularium met de bijhorende applets; **supplementaire, complementaire, tegengestelde hoeken en ook anti-supplementaire hoeken.**

Noteer deze formules naast de volgende tekeningen.

Twee hoeken zijn supplementair indien hun som 180° is.
 Onderzoek de ligging van de punten A en B, indien men deze hoeken voorstelt op de goniometrische cirkel. Deze punten zijn elkaars spiegelbeeld t.o.v. ....

supplementaire hoeken	
	$\cos(180^\circ - \alpha) =$ $\sin(180^\circ - \alpha) =$ $\tan(180^\circ - \alpha) =$ $\cot(180^\circ - \alpha) =$ of ... $\cos(\pi - \alpha) =$ $\sin(\pi - \alpha) =$ $\tan(\pi - \alpha) =$ $\cot(\pi - \alpha) =$

Twee hoeken zijn complementair indien hun som 90° is.
 Onderzoek de ligging van de punten A en B, indien men deze hoeken voorstelt op de goniometrische cirkel. Deze punten zijn elkaars spiegelbeeld t.o.v. ....

Complementaire hoeken	
	$\cos(90^\circ - \alpha) =$ $\sin(90^\circ - \alpha) =$ $\tan(90^\circ - \alpha) =$ $\cot(90^\circ - \alpha) =$ of ... $\cos(\pi/2 - \alpha) =$ $\sin(\pi/2 - \alpha) =$ $\tan(\pi/2 - \alpha) =$ $\cot(\pi/2 - \alpha) =$

Twee hoeken zijn tegengesteld indien hun som 0° is.

Onderzoek de ligging van de punten A en B, indien men deze hoeken voorstelt op de goniometrische cirkel. Deze punten zijn elkaars spiegelbeeld t.o.v. ....

Tegengestelde hoeken	
	$\cos(-\alpha) =$ $\sin(-\alpha) =$ $\tan(-\alpha) =$ $\cot(-\alpha) =$ of ... $\cos(-\alpha) =$ $\sin(-\alpha) =$ $\tan(-\alpha) =$ $\cot(-\alpha) =$

Twee hoeken zijn anti-supplementair (of diametraal tegenovergesteld) indien hun verschil 180° is.

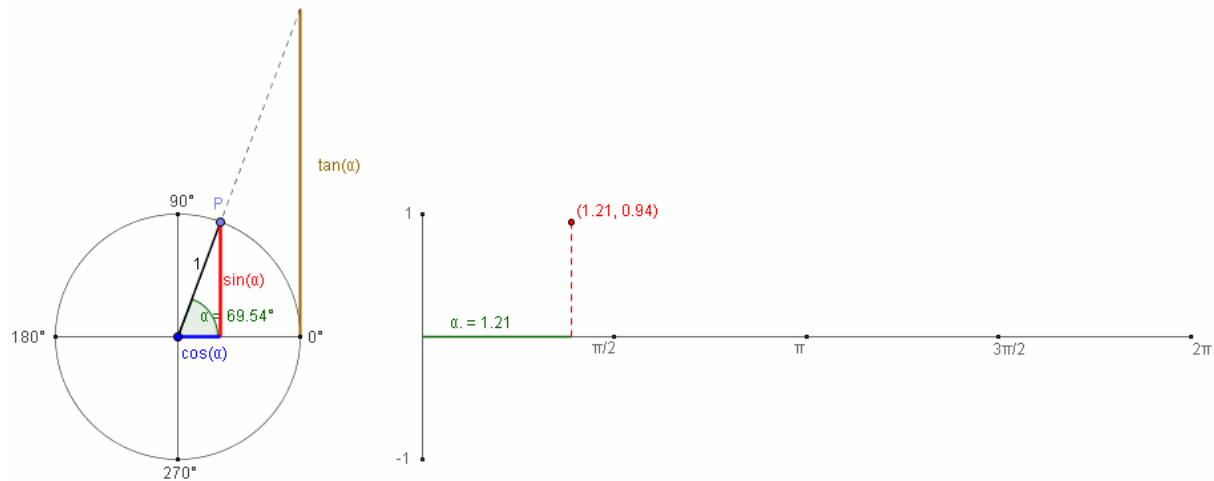
Onderzoek de ligging van de punten A en B, indien men deze hoeken voorstelt op de goniometrische cirkel. Deze punten zijn elkaars spiegelbeeld t.o.v. ....

Anti-supplementaire hoeken	
	$\cos(180^\circ + \alpha) =$ $\sin(180^\circ + \alpha) =$ $\tan(180^\circ + \alpha) =$ $\cot(180^\circ + \alpha) =$ of ... $\cos(\pi + \alpha) =$ $\sin(\pi + \alpha) =$ $\tan(\pi + \alpha) =$ $\cot(\pi + \alpha) =$

De sinusfunctie

Je kan nu met de goniometrische getallen ook de overeenkomstige goniometrische functies definiëren; $f(x) = \sin(x)$ waarbij x wordt gemeten in radialen.

Ga naar het applet “**Grafiek van de sinusfunctie**” en schets de grafiek

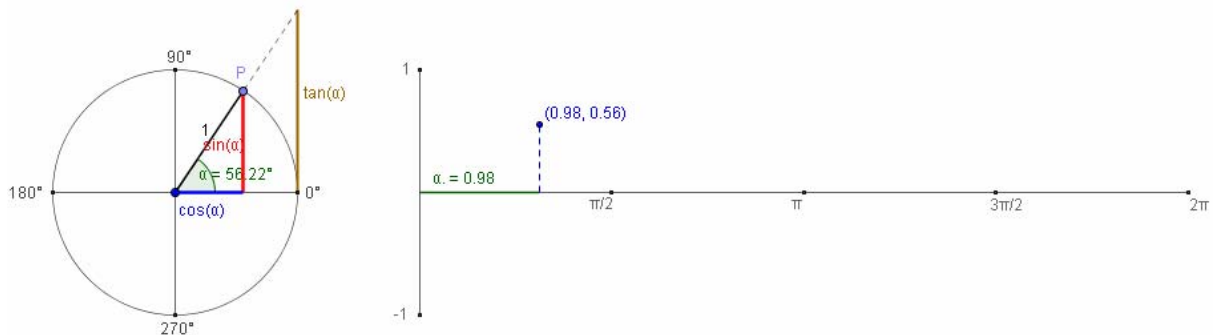
Probeer nu voor deze functie een aantal eigenschappen af te leiden door de tekst hieronder aan te vullen.

- Het domein van de sinusfunctie is .....
- Het beeld van de sinusfunctie is ....
- De grafiek van de sinusfunctie snijdt in het interval $[0, 2\pi]$ de x-as in de volgende punten:
- De grafiek van de sinusfunctie snijdt de y-as in het volgende punt:
- Het tekenverloop van de sinusfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;
- Het waardenverloop (stijgen en dalen) van de sinusfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;

De cosinusfunctie

Je kan nu met de goniometrische getallen ook de overeenkomstige goniometrische functies definiëren; $f(x) = \cos(x)$ waarbij x wordt gemeten in radialen.

Ga naar het applet “**Grafiek van de cosinusfunctie**” en schets de grafiek

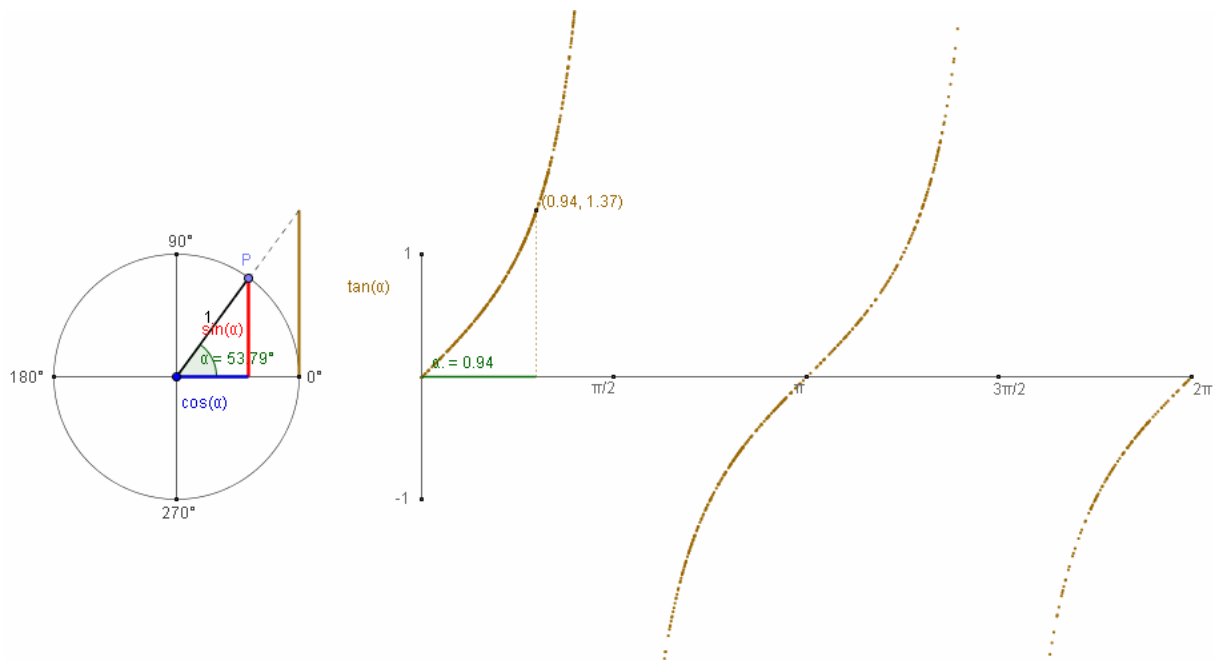
Probeer nu voor deze functie een aantal eigenschappen af te leiden door de tekst hieronder aan te vullen.

- Het domein van de cosinusfunctie is .....
- Het beeld van de cosinusfunctie is .....
- De grafiek van de cosinusfunctie snijdt in het interval $[0, 2\pi]$ de x-as in de volgende punten:
- De grafiek van de cosinusfunctie snijdt de y-as in het volgende punt:
- Het tekenverloop van de cosinusfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;
- Het waardenverloop (stijgen en dalen) van de cosinusfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;

De tangensfunctie

Je kan nu met de goniometrische getallen ook de overeenkomstige goniometrische functies definiëren; $f(x) = \tan(x)$ waarbij x wordt gemeten in radialen.

Ga naar het applet “**Grafiek van de tangensfunctie**” en schets de grafiek

Probeer nu voor deze functie een aantal eigenschappen af te leiden door de tekst hieronder aan te vullen.

- Het domein van de tangensfunctie is .....
- Het beeld van de tangensfunctie is ....
- De grafiek van de tangensfunctie snijdt in het interval $[0, 2\pi]$ de x-as in de volgende punten:
- De grafiek van de tangensfunctie snijdt de y-as in het volgende punt:
- Het tekenverloop van de tangensfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;
- Het waardenverloop (stijgen en dalen) van de tangensfunctie in het interval $[0, 2\pi]$ is als volgt;

